

Makale Bilgisi / Article Info

Geliş / Recieved: 30.08.2022

Kabul / Accepted: 21.10.2022

Araştırma Makalesi / Research Article

DOI: 10.55666/folklor.1168538

**MELİKE GÜNYÜZ'ÜN "NASRETTİN HOCA VE CİMRİ KOMŞUSU"
ADLI HİKÂYESİNİN ÇOCUK EDEBİYATINI YAPILANDIRAN
TEMEL ÖGELER BAĞLAMINDA İNCELENMESİ***

Yaşar SÖZEN**

Öz

Melike Günyüz, Türk Çocuk edebiyatının önde gelen çağdaş isimlerinden biridir. Günyüz, bir çocuk yazarı olmasının yanı sıra aynı zamanda ilim dünyasında tanınan önemli bir araştırmacı ve bilim insanıdır. Türk Çocuk edebiyatı dairesi içinde çocuklara yönelik yazdığı hikâye ve masallar başta olmak üzere bu alanda birçok bilimsel çalışma kaleme almıştır. Yazarın çocuklara yönelik kaleme aldığı hikâye ve masal metinleri, birçok yabancı dile çevrilmiş ve Türkçenin farklı lehçelerine aktarılmıştır. Dolayısıyla Günyüz, çocuklar için yazdığı hikâye ve masallarla hem Türk Çocuk edebiyatında hem de Dünya Çocuk edebiyatında tanınan önemli bir çocuk yazardır. Melike Günyüz, Türk Çocuk edebiyatında özellikle çocuklara yönelik kaleme aldığı çağdaş hikâye ve masallarla tanınmaktadır. Yazar, bu hikâye ve masal metinlerinde millî ve evrensel değerleri başarıyla işler. Bunun yanında çocuklar için yazdığı bu eserlerde birçok edebiyat kuramını da kullanır. Günyüz'ün millî ve evrensel değerleri başarıyla işlediği ve metinlerarasılık kuramını kullanarak meydana getirdiği çocuk hikâyelerinden biri de *Nasrettin Hoca ve Cimri Komşusu* adlı metindir. *Nasrettin Hoca ve Cimri Komşusu* adlı metin, yazar tarafından Nasrettin Hoca'ya ait birkaç fıkranın birleştirilmesiyle oluşturulan önemli bir çocuk hikâyesidir. Böylelikle yazar, metni meydana getirirken hem metinlerarasılık kuramını başarıyla kullanmış hem de anonim bir tür olan fıkra türünün özellikleriyle çağdaş edebî bir tür olan hikâye türünün özelliklerini birleştirmiştir. Melike Günyüz'ün de temsilcisi olduğu çocuk edebiyatı misyonu olan bir edebiyattır. Bu bağlamda çocuk edebiyatının; çocuk, çocukluk, edebiyat, çocuğa görelilik, çocuk duyarlılığı, çocuk gerçekliği gibi birçok bileşeni vardır. Çocuk edebiyatının kuramsal alt yapısını ve kavramsal çerçevesini meydana getiren bu bileşenlerin yanında, çocuk edebiyatını yapılandıran temel öğeler de çocuk edebiyatı için vazgeçilmez önemli unsurlardır. Çocuk edebiyatını yapılandıran temel öğeler; konu, kahramanlar, ileti, dil ve anlatım olmak üzere dört unsurdan meydana gelir. Bu unsurlar aynı zamanda çocuğa görelilik, çocuk duyarlılığı ve çocuk gerçekliği ilkelerinin de temel bileşenleridir. Bu bağlamda çalışmaya konu olan hikâye metni, hem çocuk edebiyatını yapılandıran temel öğeler bağlamında hem de çocuğa görelilik, çocuk duyarlılığı ve çocuk gerçekliği ilkelerine göre ele alınmış ve incelenmiştir. Hikâye metni üzerinde, çocuk edebiyatı alanında nesir türü dediğimiz hikâye ve masal incelemelerinde kullanılan metin merkezli yapısal yöntem eşliğinde inceleme yapılmıştır. Bu bağlamda çalışmanın kavramsal çerçevesinin daha iyi anlaşılması için öncelikle *Nasrettin Hoca ve Cimri Komşusu* adlı hikâye metni verilmiştir. Devamında ise yazarın kaleme aldığı hikâye metni, metin merkezli yapısal yöntem eşliğinde incelenerek tahlil edilmiştir. Konu, kahramanlar, ileti, dil ve anlatım başlıkları altında tahlil edilen hikâye metninin çocuk edebiyatının önemli edebî ürünleri arasında yer aldığı görülmüştür. Bunun yanında çalışmaya konu olan hikâyenin, çocuk edebiyatını yapılandıran temel öğeler bağlamında çocuğa göre özellikler taşıyan edebî bir verim olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Nasrettin Hoca, Cimri Komşu, çocuk edebiyatını yapılandıran temel öğeler.

* Bu çalışma, 13 Mayıs 2022 tarihinde Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Yazarlar Birliği tarafından İstanbul'da düzenlenen Uluslararası Melike Günyüz Sempozyumu'nda sözlü olarak sunulan bildirden üretilmiştir.

** MEB-Türkçe Öğretmeni, Doktora Öğrencisi, Pamukkale Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Anabilim Dalı, Denizli/Türkiye, yasarsozen09@gmail.com, ORCID: 0000-0002-6801-6442

AN EXAMINATION OF MELİKE GÜNYÜZ’S STORY TITLED ‘NASRETTİN HOCA AND THE GREEDY NEIGHBOR’ IN CONTEXT OF THE FUNDAMENTAL ELEMENTS STRUCTURING CHILDREN’S LITERATURE

Abstract

Melike Günyüz is one of the leading contemporary names in Turkish Children’s Literature. In addition to being a children’s writer, Günyüz is also an important researcher and scientist known in the world of science. She wrote many scientific studies in this field, especially the stories and fairy tales she wrote for children within the Turkish Children’s Literature Department. The story and fairy tale texts written by the author for children have been translated into many foreign languages and transferred to different dialects of Turkish. Therefore, Günyüz is an important children’s writer, known both in Turkish children’s literature and in World Children’s literature, with the stories and fairy tales she wrote for children. Melike Günyüz is known for her contemporary stories and tales, especially for children, in Turkish children’s literature. The author successfully handles national and universal values in these story and fairy tale texts. In addition, she uses many literary theories in these works she wrote for children. One of the children’s stories, in which Günyüz successfully handles national and universal values and created using the theory of intertextuality, is the text called *Nasrettin Hoca ve The Greedy Neighbor*. The text named *Nasrettin Hoca ve The Greedy Neighbor* is an important children’s story created by the author by combining several anecdotes of Nasrettin Hoca. Thus, while creating the text, the author has successfully used the theory of intertextuality and combined the features of the anonymous genre of anecdote with the features of the contemporary literary genre of story. Children’s literature, of which Melike Günyüz is also a representative, is a literature with a mission. In this context, children’s literature; It has many components such as child, childhood, literature, relative to child, child sensitivity, child reality. In addition to these components that constitute the theoretical infrastructure and conceptual framework of children’s literature, the basic elements that structure children’s literature are also indispensable important elements for children’s literature. The basic elements that structure children’s literature; it consists of four elements: subject, heroes, message, language and expression. These elements are also fundamental components of the principles of relative to child, child sensitivity and child reality. In this context, the text of the story, which is the subject of the study, has been handled and examined both in the context of the basic elements that structure children's literature and according to the principles of relative to child, child sensitivity and child reality. The text of the story was examined in the context of the text-centered structural method used in the story and tale analysis, which we call prose in the field of children’s literature. In this context, in order to better understand the conceptual framework of the study, first of all, the text of the story *Nasrettin Hoca ve The Greedy Neighbor* is given. In the continuation, the text of the story written by the author was to examine and analyzed with the text-centered structural method. It has been seen that the story text analyzed under the titles of subject, heroes, message, language and expression is among the important literary products of children’s literature. In addition, it has been determined that the story, which is the subject of the study, is a literary product that has characteristics according to the child in the context of the basic elements that structure children’s literature.

Keywords: Nasrettin Hoca, Greedy Neighbor, basic elements that structure children’s literature.

Giriş

Çalışmada Türk Çocuk edebiyatının önemli bir temsilci olan ve hem Çağdaş Türk Çocuk edebiyatı hem de Çağdaş Dünya Çocuk edebiyatı sahasında daha çok çocuklara yönelik kaleme aldığı hikâye ve masallarla tanınan Melike Günyüz'ün *Nasrettin Hoca ve Cimri Komşusu* adlı hikâyesi, çocuk edebiyatını yapılandıran temel öğeler bağlamında incelenmiştir. Sedat Sever'in Çocuk ve Edebiyat adlı eserinde yer verdiği, çocuk edebiyatı alanında nesir türü dediğimiz hikâye ve masal incelemelerinde kullanılan, çocuk edebiyatını yapılandıran temel öğeler ya da çocuğa görelilik, çocuk duyarlılığı ve çocuk gerçekliği ilkelerinin temel bileşenleri şeklinde de adlandırılan metin merkezli yapısal yöntem kullanılarak hikâye metni üzerinde inceleme yapılmıştır. Sedat Sever'in Çocuk ve Edebiyat adlı eserinde belirttiğine göre, çocuk edebiyatını yapılandıran konu, kahramanlar, ileti, dil ve anlatım adında dört temel öğe vardır. *Nasrettin Hoca ve Cimri Komşusu* adlı hikâye metni, bu dört temel unsur kapsamında ele alınarak çocuğa görelilik, çocuk duyarlılığı ve çocuk gerçekliği ilkeleri bağlamında incelenmiştir.

Ayrıca Günyüz tarafından kaleme alınan hikâye metnin seçilmesinde işlevsel yöntem kullanılmıştır. Bilindiği gibi yazar veya şairler tarafından meydana getirilen her eserin bir işlevi vardır. Eserin temel yazılma sebebinin oluşturduğu işlev; yazarın bakış açısına, edebî türlere, eserin hacmine vb. göre değişkenlik gösterebilir. Edebiyatın içinde teşekkül ederek gelişen ve kendine özel bir yer bulan çocuk edebiyatı sahasında kaleme alınan her eserin muhakkak bir işlevi bulunur. Bu bağlamda incelediğimiz hikâye metninin de işlevi, metni seçmemizdeki belirleyici temel unsur olmuştur. Özetle hikâye metninin sahip olduğu pedagojik ve eğitimsel işlev, metni tercih etmemizdeki temel nedendir. *Nasrettin Hoca ve Cimri Komşusu* adlı metin, çocuklara yönelik pedagojik ve eğitimsel işlevlere sahip olduğu için çocuk edebiyatını yapılandıran temel öğeler bağlamında incelenmiştir.

1. Nasrettin Hoca ve Cimri Komşusu Adlı Hikâye Metni

Şu bizim Akşehirli tonton Nasrettin Hoca'yı yalnızca bilgili, hazırcevap sanma. Hoca hem cömert hem de yardımsever bilinirmiş yaşadığı çağda. Bu yüzden ona bol bol misafir gelirmiş. Bu güzel ev sahibine gelenler yer içer, yatar kalkar, bir türlü gitmek istemezmiş. İnsanoğlu gariptir. Kimi iyiliğe iyilikle karşılık verir, kimisi de iyilik görmeyi alışkanlık haline getirir. Hikâyedeki adam bakalım bunlardan hangisidir.

Hoca'nın bir komşusu varmış. Aynı bahçeye bakıyormuş evleri. Bu sebeple hocanın evine giren çıkan herkesten ve her şeyden oluyormuş haberi. Hoca yeni bir eşya alınca daha kendisi kullanmadan komşu kapıyı çalıp ödünç istiyormuş. Eve yiyecek bir şey gelince daha Hoca'nın evinde sofraya kurulmadan komşu kapıyı çalıyormuş. Hoca cömert birisiymiş, evinde misafir ağırlamaktan da eşyasını paylaşmaktan da çekinmezmiş. Fakat komşunun emanet aldığı eşya ya bozulup geri gelirmiş ya da hiç gelmezmiş. Komşu sofraya oturdu mu bütün yemeği tek başına yer bitirmiş.

Komşu bir gün kapıyı çalmış. "Hoca'm az önce bir tepsi baklava geçti buradan..." demiş. "Ee, bana ne?" diye cevaplandırmış Hoca. "Galiba size geldi?" demiş komşu baklava yemek hayaliyle. "O zaman sana ne be adam!" diye kapıyı kapatmaya çalışmış Hoca. Komşu bir kere Hoca'nın kapısına gelmiş. Eli boş döner mi hiç! "Değirmene kadar gideceğim. Senin şu eşeğini ödünç verir misin?" diye sormuş. "Hayır, veremem!" demiş Hoca. "Eşek evde yok!" diye de mazeret uydurmuş. Çünkü önceki sefer komşu eşeğe o kadar yük yüklemiş ki zavallı hayvan neredeyse çatlacakmış. Üstelik bir de aç bırakmış. Tam o anda eşek ahırdan anırmaya başlamasın mı? Komşu şaşırılmış. "Amma yaptın Hoca'm. Bak eşeğin ahırdaymış." diyerek surat asmış. Hoca kızmış. "Bana bak komşu!" demiş. "Kaç yaşında ihtiyarım bana mı inaniyorsun yoksa bir hayvana mı?" diye kapıyı kapatmış.

Hoca'nın komşusu öyle kolay pes etmezmiş. Tekrar çalmış kapıyı. "Hoca'm aslında ipine de ihtiyacım var. Çamaşır kurutacağım, ipini ödünç verir misin?" diye sormuş bu defa. "Hayır!" demiş Hoca. "İpe un serdim. Veremem." "Aman Hoca'm etme, nasıl un serilir ipe?" demiş adam şaşkınlıkla. Hoca da "İnsan vermek istemeyince elbette ipe un serilir." demiş demesine ama komşuda bu cevabı anlayacak akıl nerede? O, Hoca'dan bir şeyler alma derdinde. Hemen eve koşmuş, elinde bir tavşanla geri dönmüş. "Senin hanım bu tavşanı çok güzel pişirir. Güzel bir yemek yapsa da hep beraber yesek." demiş. Hoca yine şaşırılmış. Komşu kolay kolay bir şey getirmeziş. "Peki. Akşama buyur gel, hep beraber yiyelim."

Hoca'nın hanımı lezzetli bir yemek hazırlamış. Sofrayı donatmış. Az sonra kapı çalmış. Komşu yanında üç beş adamla içeri girmiş. "Hoca'm, bunlar Tanrı misafiri. Benim tavşanı avladığım köyün ahalisi. Geçiyorlarmış buradan, nasıplensinler sofradan." Tanrı misafiri deyince Hoca ne yapsın? Buyur etmiş içeri. Gelenler afiyetle yemişler pişen yemeği. Ne Hoca'ya ne de karısına yiyecek bir lokma bırakmışlar. Onlar da yemekten geriye kalan suya ekme

banmışlar.

Ertesi gün akşama doğru komşu yine gelmiş kapıya, yanında üç beş insanla. *“Hoca’ın hani dün sana tavşan getirmiştin ya. Bunlar dün gelenlerin akrabaları. Dünkü tavşanın yemeğe gelmişler artanını.”* demiş. Hoca, konukları içeri davet etmiş. Sofraya oturmuş. Önlerine de bir tas sıcak su koymuş çorba niyetine. *“Bu da ne böyle! Hani çorba nerede?”* diye şaşırmış gelenler. *“Tavşanın suyunun suyu bu. Buyurun afiyetle yiyin.”* diyen Hoca geçip karşılarna oturmuş. Gelenler bakmışlar ki Hoca’dan bu akşam kendilerine fayda yok. Birer ikişer evi terk etmişler.

Komşusu aslında Hoca’nın ne yapmak istediğinin farkına varamamış. Sonraki günlerde ya kendisi ya da oğlu kapıya gelerek başka başka şeyler isteyip durmuşlar. Artık Hoca, *“Yeter. Bu duruma bir çare bulmam gerekiyor.”* diyerek düşünmeye başlamış. Aklına parlak bir fikir gelmiş. Komşusunun kapısına varmış. *“Bizim hanım çamaşır kaynatacak. Senin kazan büyük, ödünç verir misin?”* demiş. Komşusunun gözleri ışıldamış. Hoca’ya bir şey vermek, karşılığında daha çok şey almak anlamına geldiğinden koşa koşa getirip vermiş.

Hoca ertesi gün kazanın içine küçük bir tencere koyup geri getirmiş. *“Sağ olasin. Al kazanını geriye.”* *“Bu tencere de ne böyle?”* diye merakla sormuş adam. *“O mu? Senin kazan bizim evde doğurdu. O da yavrusu.”* diye cevap vermiş. Cimri komşusunun gözleri daha da parlamış. *“Kazan hiç doğurur mu?”* bile demeden almış kazanı da tencereyi de. Teşekkür bile etmemiş bu güzel hediyeye. Hoca ertesi gün yine kapıda, *“Senin kazan yine lazım bizim hanıma. Alabilir miyim?”* diye sormuş. Komşuda bir heyecan. *“Acaba bu defa ne doğuracak benim kazan?”* diye düşünmüş, hemen getirip vermiş.

Komşu birkaç gün beklemiş ama getirip kazanı geri vermemiş Hoca. Geçmiş bir hafta aradan yine ses yok Hoca’dan. Cimri komşu hop oturup hop kalkıyormuş. Acaba Hoca kazanı neden getirmiyormuş? En sonunda dayanmış Hoca’nın kapısına. *“Hoca’ın ne oldu bizim kazana?”* diye sormuş ona. Hoca pek üzüntülüyümüş. *“Başın sağ olsun komşum.”* demiş. Adam ne olduğunu anlayamamış. Boş boş Hoca’ya bakmış. *“Senin kazan öldü. Allah rahmet eylesin. Geride kalanların ömrünü uzun etsin.”* Komşu duyunca bunu, öfkeden küplere binmiş. *“Sen ne diyorsun Hoca’m! Bu kazan insan değil ki ölsün. Ardından gözyaşı dökülsün?”* demiş. Hoca adamın yüzüne bakmış, bakmış. *“Kazanın doğduğuna inanıyorsun da öldüğüne niye inanmıyorsun be adam?”* deyip kapısını kapatmış.

O günden sonra komşu cimrililiğinin farkına varmış mı bilinmez. Ama bilinen bir şey var ki Hoca’nın komşusuyla yaşadıkları dilden dile anlatılmış yüzyıllar boyunca. En sonunda da hikâye olup buluşmuş bu kitabın okuyucularıyla (Günyüz, 2017: 5-24).

2. Konu

Nasrettin Hoca ve Cimri Komşusu adlı hikâye, Türk edebiyatında ve Türk sözlü geleneğinde fıkralarıyla tanınan, Akşehir’de yaşadığı rivayet edilen Nasrettin Hoca ile cimri komşusu arasında geçen olayları konu almaktadır. Nasrettin Hoca, hem sözlü kültürümüzde hem de yazılı edebiyatımızda insanları eğlendiren, eğlendirirken de aynı zamanda düşündüren, insanları eğiten ve insanlara ders veren mizahi fıkralarıyla tanınır. Bundan dolayı Nasrettin Hoca’nın anlattığı fıkralar, asırlardır dilden dile anlatılarak günümüze gelmiştir. Öncelikle Nasrettin Hoca’nın anlattığı fıkralar, çocuğa görelilik ilkesi bağlamında çocuk edebiyatı dairesinde değerlendirilebilecek önemli bir türü teşkil eder. Fıkra türünde çocuklar için kaleme alınan birçok eserde Nasrettin Hoca’nın anlattığı fıkralara muhakkak yer verilir. Bu fıkralar, çocukları eğlendirirken aynı zamanda düşündürmeye, eleştirel bakmaya ve eğitmeye yönlendirir. Bunun yanında çocuklara bir ileti veya ders vermeyi amaç edinir.

İncelediğimiz hikâyenin yazarı Melike Günyüz ise, sözlü gelenek içinde anlatılan Nasrettin Hoca fıkralarını kurgusal bir metnin özellikleri çerçevesinde düzenleyerek hikâye şeklinde kaleme almıştır. Hikâyenin muhtevasına bakıldığında Nasrettin Hoca tarafından anlatılan beş farklı fıkranın (Baklava fıkrası, eşek fıkrası, ipe un serme fıkrası, tavşan fıkrası ve kazan doğurdu fıkrası) çocuk hikâye türünün özelliklerine göre bir araya getirilerek yeni bir edebî metin oluşturulduğu görülür. Yani yazar, kaleme aldığı hikâye metninde teknik olarak metinlerarasılık kuramını kullanmıştır. Yazar metni oluştururken metinlerarasılık kuramı eşliğinde anonim ve şifahi özelliklere sahip bir metni yani fıkra türünü, modern bir metin özelliği teşkil eden hikâye türünün içerisinde başarıyla kullanmıştır. Bu bağlamda Şifahi Halk edebiyatı türleri de birer anlatı olarak tıpkı çağdaş edebiyat türlerinde olduğu gibi bünyelerinde belli bir kurgusallığı barındırır. Gücünü gelenekten ve tarihsellikten alan bu tür şifahi anlatıların cazibesi çağdaş edebî eserleri de çoğu zaman etkisi altına almış; bazı çağdaş edebiyat üreticileri bu zengin malzemedeki folklorik birikimleri dâhilinde istifade etmişlerdir (Akgün, 2021: 33).

Günyüz'ün metnini yapılandırırken başarıyla kullandığı metinlerarasılık kuramı, varlığı çok eskilere dayanan fakat postmodern metinlerde yaygın kullanım alanı bulmuş bir yöntem olarak değerlendirilir (Bulut, 2018: 1). Genel olarak metinlerarasılık, bir metnin başka bir metinle gösterdiği ilişkilerinin incelenmesi olarak tanımlanabilir (Bedin, 2018: 73). Bu bağlamda bir metnin içinde yer alan diğer metinler şeklinde en geniş anlamda ifade edilebilen bu uygulama, araştırmacılara hem yazar hem metin hem de okur boyutuyla inceleme imkânı sunar (Bulut, 2018: 1).

Türkçe Sözlük'te "Bütüncül bir yapıya kavuşturulması amacıyla bir edebî metnin dokusuna hem edebiyat alanında hem de başka alanlardan metin parçalarının katılması." (Komisyon, 2011: 1167) şeklinde genel olarak açıklanması yapılan metinlerarasılık, kavramsal çerçevesi tam olarak ortaya konulmamış çağdaş bir yöntem olarak karşımıza çıkar. Temel düzeyde bakıldığında herhangi bir yörengeye sahip iki metin arasında var olan ilişki, iletişim, koşutluk ve karşıtlık, geçişkenlik ve taransfer durumlarını konu alan metinlerarasılık, edebiyat teorisinde belli bir metin oluşturma şeklinde tasarlanan alt bir teori olarak düşünülmüştür. Bu bağlamda bir yazarın başka bir yazarın kullanımlarını kendi metnine transfer etmesi ve bu işlem sonucunda başka ve özgün bir metin ortaya çıkması, edebiyat ürünlerinin sürekliliğini sağlamada önemli bir işleve sahip olmuştur (Bulut, 2018: 2-3).

Bu perspektifte Melike Günyüz tarafından çocuk okur için kaleme alınan *Nasrettin Hoca ve Cimri Komşusu* adlı metne bakıldığında, yazarın farklı bir metnin kullanım özelliklerini kaleme aldığı metne transfer ederek farklı ve özgün bir metin meydana getirdiği açıkça görülür. Yazar, anonim özellikler taşıyan fıkra türündeki birkaç metni birleştirerek modern bir tür olan çocuk hikâyesi metnini meydana getirmiştir. Yani Nasrettin Hoca tarafından şifahi olarak anlatılarak sözlü gelenek dairesi içinde günümüze kadar gelmiş olan fıkra metinleri, çağdaş bir tür olan hikâye türünün özelliklerine uyarlanarak kurgusal bir metin oluşturulmuştur. Dolayısıyla yapısal yöntem eşliğinde üzerinde inceleme yaptığımız metin, ayrıntılı olarak analiz edildiğinde hem şifahi bir tür olan fıkra hem çağdaş bir tür olan hikâye türünün özelliklerini barındırmaktadır. Bu bağlamda yazarın çocuk okur için kurgulayarak kaleme aldığı metinde, metinlerarasılık kuramının başarılı bir şekilde uygulandığı rahatlıkla söylenebilir. Metinlerarasılık kuramının başarıyla uygulandığı hikâye metni şöyle kurgulanmıştır:

Hikâye, olayların başkahramanı olan Nasrettin Hoca ve cimri komşu hakkında bilgi verildikten sonra komşunun hocanın kapısını çalmasıyla başlar. Hikâyede Nasrettin Hoca tonton, yaşlı, bilgili, hazırcıevap, cömert, yardımsever ve misafirperver gibi karakter özelliklerine sahipken; komşu ise cimri, meraklı, anlayışsız ve açgözlü kişilik özelliklerine sahiptir. Evleri aynı bahçeye baktığı için komşusu her zaman Nasrettin Hoca'yı rahatsız eder, ondan bir şeyler ister, aldığı şeyleri ya bozup getirir ya da hiç getirmez. Hal böyle olunca hikâyedeki çatışma, daha hikâyenin giriş kısmında başlamış olur.

Cimri komşunun, hocanın kapısını çalmasıyla hikâyedeki olay örgüsü başlar. Komşu ilk olarak baklava yemek hayaliyle buradan bir tepsi baklavanın geçtiğini hocaya sorar. Hoca bu duruma çok sinirlenir ve komşuyu tersler. Lakin komşunun hocanın kapısına geldiği için eli boş dönmeye hiç niyeti yoktur. Bu sefer de değirmene gitmek için hocadan eşeğini ister. Hoca eşeği vermek istemez ve eşeğin evde olmadığını söyleyerek bir mazeret uydurur. Çünkü daha önce komşu, hocanın eşeğine çok fazla yük yüklemiş ve aynı zamanda eşeği aç bırakmıştır. Ancak tam o sırada ahırdan eşeğin sesi gelir. Bu duruma şaşırarak komşu hocaya surat asar. Hoca bu duruma kızar ve bana mı yoksa hayvana mı inanıyorsun deyip kapıyı kapatır. Fakat komşu, hocanın bu tavrı karşısında pes etmez ve bu sefer de çamaşır kurutmak için hocadan ip ödünç ister. Hoca ipi vermek istemeyince, ipe un serdim bahanesi uydurup komşuyu gönderir.

Ancak komşu cimri, inatçı ve anlayışsız olduğu için hocanın bu tavırlarına bir anlam veremez ve hocadan bir şeyler almak için direnir. Bu sefer de elinde bir tavşanla gelip, hocanın bu tavşanı pişirmesini ve birlikte yemek istediklerini söyler. Hoca, komşunun bu hareketine çok şaşırır fakat tavşanı alır ve komşuyu akşam yemeğine davet eder. Hocanın hanımı çok lezzetli bir yemek hazırlar ve sofrayı donatır. Akşam olur ve hocanın kapısı çalınır. Komşu yanında üç beş adamla içeri girer. Bu adamların tavşanı avladığı köyün ahali olduğunu, buradan geçtiklerini, nasıplensinler diye beraber getirdiğini söyler. Tanrı misafiri deyince hoca bir şey diyemez ve gelenleri içeri buyur eder. Gelenler yemeği afiyetle yer, hoca ve karısına yiyecek bir lokma bile kalmaz. Ertesi gün komşu yanında üç beş adamla tekrar hocanın evine gelir.

Bu adamların dün gelenlerin akrabaları olduklarını ve tavşanın artanını yemeğe geldiklerini söyler. Hoca konukları içeri davet eder ve çorba niyetine önlerine bir tas sıcak su koyar. Gelenler bu duruma şaşırır ancak hocanın kendilerine bu akşam bir şey ikram etmeyeceğini anlayınca evi terk ederler.

Bu durum karşısında komşu, hocanın aslında ne yapmak istediğinin farkına varamaz. Bu olaydan sonra kendi veya oğlu hocanın kapısına gelerek başka şeyler isterler. Hoca, bu durum karşısında çok sıkılır ve bu duruma bir çözüm bulması gerektiğini düşünür. Böylelikle aklına parlak bir fikir gelir. Komşunun ilk olarak hocanın kapısını çalmasıyla başlayan olaylar zinciri, gelinen noktada hocanın bu soruna bir çözüm aramaya başlamasıyla zirveye ulaşır. Başka bir deyişle hocanın bu soruna çözüm aramaya başlaması, hikâyenin olay örgüsü bakımından çatışmanın zirvesidir. Hikâyenin başında başlayan olaylar zinciri devam ederek hikâyenin düğüm bölümünü oluşturur. Hocanın yaşanan olaylar karşısında çözüm aramaya başlaması, düğümün çözüleceği işaretini metnin kurgusal yapısı içinde çocuk okura sezdirir. Çocuk okur, hikâyenin kurgusal yapısı içinde başlayan ve gelişerek devam eden olayların artık burada son bulacağını, var olan sorunların ise çözüme kavuşacağını sezer.

Hoca, yaşanan olaylar karşısında artık komşuya iyi bir ders vermek ister ve komşunun kapısına varır. Çamaşır kaynatmak için komşunun kazanını ödünç ister. Komşu, bunun karşılığında hocadan başka şeyler alırım hevesiyle kazanı verir. Hoca, ertesi gün kazanın içine küçük bir tencere koyup geri getirir. Komşu merakla tencereyi sorar. Hoca kazanın kendi evlerinde doğurduğunu ve tencerenin kazanın yavrusu olduğunu söyler. Komşunun gözleri açılır, hiçbir şey demeden kazanı ve tencereyi alır. Hoca ertesi gün yine gelir ve yine komşudan kazanı ister. Komşu hiç düşünmeden kazanı hemen hocaya verir. Ancak aradan birkaç gün geçmesine rağmen hoca bir türlü kazanı geri getirmez. Komşu bu durumu çok merak eder, dayanamayıp hocanın kapısına gider ve kazanı sorar. Hoca çok üzüntülüdür. Başın sağ olsun komşum, senin kazan öldü, der. Cimri komşu, bu olay karşısında öfkeden küplere biner ve kazan nasıl ölür diye hocaya sorar. Hoca, kazanın doğurduğuna inanıyorsun da öldüğüne neden inanmıyorsun deyip komşusunun yüzüne kapıyı kapatır. Böylelikle hikâyedeki çatışmanın zirvesi yaşanır ve olay örgüsündeki düğüm çözülerek hikâye son bulur.

Hikâyenin sonunda hoca, hedefine ulaşır ve komşuya iyi bir ders verir. Bu bağlamda çocuk okur için kaleme alınan öyküde çocukları eğlendirme, çocukların mizahi yönlerini geliştirme ve eleştirel düşüncelerini sağlama, çocukları belirli değerler kapsamında eğitime, çocuk okura millî ve evrensel değerlerle ilgili iletiler verme gibi hedefler, kurgusal yapı içinde sunulmuş olur. Dolayısıyla öykü, çocuk edebiyatının yazılı bir edebî ürünü olarak başarılı bir kurguyla son bulur. Kısaca hikâyedeki konu yazar tarafından çocuk okura göre işlenmiş, çocuğa göre bir konu seçilmiş, seçilen bu konu çocuk duyarlılığı kapsamında sözlü kültürümüzün önemli bir şahsiyeti olan ve Türk milleti tarafından tanınan Nasrettin Hoca gibi bir karakterle okurla paylaşılmıştır.

Bunun yanında hikâyedeki konunun işlenişine ve olay örgüsüne bakıldığında, çocuklar için yanlış örnek teşkil edecek veya çocukları şiddete yöneltecek herhangi olumsuz bir unsura rastlanılmamıştır. Aksine metnin kurgusal yapısı içinde hem millî hem de evrensel değerler başarıyla işlenir. Özellikle komşuluk veya komşu hakkı ve misafirperverlik gibi temel değerlerimiz, metindeki olay örgüsü içinde çocuk okura başarılı bir şekilde sezdirilir ve anımsatılır. Çocuk okur bu değerleri, somut bir şekilde Nasrettin Hoca gibi kültürümüzün önemli bir şahsiyetinde görür. Yazar bu değerleri, meyvedeki vitamin gibi metnin tamamına edebî kaygıdan ödün vermeden yazar. Sadece metnin kurgusal yapısı içinde, hikâyenin başkahramanlarından olan komşu karakterinin bir tavşanı avlaması ve pişirmesi için Nasrettin Hoca'ya getirmesi, çocuklara hayvan sevgisinin aşılmasından olumsuz bir durum olarak görülebilir. Hikâyede tavşanın avlanıp yenilmesi, çocuklar üzerinde hayvan sevgisi bakımından olumsuz bir örnek teşkil edebilir. Çocuklardaki hayvan sevgisinin pekiştirilmesi için bu tür örneklerin verilmemesi daha doğru olacaktır.

Millî değerlerin yanında yazar, cömertlik ve yardımseverlik gibi evrensel değerleri de Nasrettin Hoca'nın şahsında somut bir şekilde çocuk okura duyumsatır. Yazar bu değerleri aktarırken, bu değerler karşısında karşıt ya da zıt bir karakter oluşturur. Bu karakter hocanın sahip olduğu değerlerin tam aksine cimri, açgözlü ve tamahkârdır. Dolayısıyla yazar, çocuk okura vermek istediği değerlerin karşıt değerlerini göstererek zıtlıklar üzerinden değerleri işler. Sonuç olarak hikâye, çocuk edebiyatının edebî bir verimi olarak

başarılı bir konuya ve kurguya sahiptir. Özellikle çocuğa görelilik, çocuk duyarlılığı, çocuk gerçekliği ve çocuk bakışı gibi çocuk edebiyatının temel bileşenleri kapsamında düşünüldüğünde konu ve olay örgüsü bakımından gayet başarılı bir hikâyedir.

3. Kahramanlar

Hikâyenin başkahramanları bilgili, hazırcevap, cömert, yardımsever ve misafirperver gibi kişilik özelliklerine sahip olan Nasrettin Hoca ile cimri, açgözlü, tamahkâr, meraklı ve anlayışsız karakter özelliklerine sahip olan komşudur. Hem Nasrettin Hoca hem de cimri komşu, yazar tarafından hikâyede birçok özelliği ile okura tanıtıldığından açık karakter özellikleri gösterirler. Nasrettin Hoca ve cimri komşu dışında hikâyenin olay örgüsü içinde yer alan hocanın hanımı, komşunun tavşanı avladığı köyün ahalisi, tavşanı yiyenlerin akrabaları, komşunun oğlu, hocanın eşiği ve komşunun getirdiği tavşan ise yazar tarafından özellikleri açıklanmadığı için kapalı yani yan karakter özellikleri gösterirler. Ayrıca hikâyenin başkişisi Nasrettin Hoca, yaşlı ve tonton gibi fiziksel özellikleri ile bilgili, hazırcevap, cömert, yardımsever ve misafirperver gibi kişilik nitelikleriyle okurun karşısına çıkar. Hikâyenin diğer başkahramanı olan Nasrettin Hoca'nın komşusu ise cimri, açgözlü, tamahkâr, meraklı ve anlayışsız gibi özellikleriyle okura tanıtılır.

Hikâyenin başkişisi olan Nasrettin Hoca'nın açık karakter olarak yer almasına ilişkin aşağıdaki ifadeler örnek gösterilebilir:

"Şu bizim Akşehirli tonton Nasrettin Hoca'yı yalnızca bilgili, hazırcevap sanma. Hoca hem cömert hem de yardımsever bilinirmiş yaşadığı çağda. Bu yüzden ona bol bol misafir gelirmiş. Bu güzel ev sahibine gelenler yer içer, yatar kalkar, bir türlü gitmek istemezmiş."

"Hoca cömert birisiymiş, evinde misafir ağırlamaktan da eşyasını paylaşmaktan da çekinmezmiş."

Hikâyenin diğer başkahramanı olan cimri komşu da metnin kurgusal yapısı içinde açık karakter özelliği gösterir. Yazar, cimri komşunun açık karakter olmasının ilk ipuçlarını metnin başında okura verir. Yazar, hikâyenin başkahramanlarından biri olan cimri komşunun açık karakter olmasını ve metnin devamında hangi özelliklere sahip olabileceğini aşağıda yer alan şu ifadelerle çocuk okura sezdirir:

"İnsanoğlu gariptir. Kimi iyiliğe iyilikle karşılık verir, kimisi de iyilik görmeyi alışkanlık haline getirir. Hikâyedeki adam bakalım bunlardan hangisidir."

Öykünün başkişilerinden biri olan komşunun ana karakter olma özelliğini gösteren diğer ifadelerle aşağıdaki şu cümleler örnek verilebilir:

"Hoca'nın bir komşusu varmış. Aynı bahçeye bakıyormuş evleri. Bu sebeple Hoca'nın evine giren çıkan herkesten ve her şeyden oluyormuş haberi."

"Hoca yeni bir şey alınca daha kendisi kullanmadan komşu kapıyı çalıp ödünç istiyormuş."

"Eve yiyecek bir şey gelince daha Hoca'nın evinde sofru kurulmadan komşu kapıyı çaluyormuş."

"Komşunun emanet aldığı eşya ya bozulup geri gelirmiş ya da hiç gelmezmiş. Komşu sofraya oturdu mu bütün yemeği tek başına yer bitirmiş."

Hikâyede geçen yukarıdaki ifadeler, Nasrettin Hoca'nın ve cimri komşunun hikâyenin kurgusu içinde açık karakter olduklarını belirgin bir şekilde gösterir. Ayrıca yazar, kişisel betimlemeler yaparak okurun dikkatini kahramanların üzerine çeker ve başkişilerin karakter özelliklerini geliştirir:

"Şu bizim Akşehirli tonton Nasrettin Hoca'yı yalnızca bilgili, hazırcevap sanma. Hoca hem cömert hem de yardımsever bilinirmiş yaşadığı çağda. Bu yüzden ona bol bol misafir gelirmiş. Bu güzel ev sahibine gelenler yer içer, yatar kalkar, bir türlü gitmek istemezmiş."

"Hoca cömert biriymiş, evinde misafir ağırlamaktan da eşyasını paylaşmaktan da çekinmezmiş."

"Tanrı misafiri deyince Hoca ne yapsın? Buyur etmiş içeri."

"Hoca yeni bir eşya alınca daha kendisi kullanmadan komşu kapıyı çalıp istiyormuş."

"Eve yiyecek bir şey gelince daha Hoca'nın evinde sofru kurulmadan komşu kapıyı çaluyormuş."

“Fakat komşunun emanet aldığı eşya ya bozulup geri gelirmiş ya da hiç gelmezmiş. Komşu sofraya oturdu mu yemeği tek başına yer bitirmiş.”

“Çünkü önceki sefer komşu eşeğe o kadar yük yüklemiş ki zavallı hayvan neredeyse çatlayacakmış. Üstelik bir de aç bırakmış.”

“Hoca'nın komşusu öyle kolay pes etmezmiş. Tekrar çalmış kapıyı. Ama komşuda bu cevabı anlayacak akıl nerede? O, Hoca'dan bir şeyler alma derdinde.”

“Komşusunun gözleri ışıldamış. Hoca'ya bir şey vermek, karşılığında daha çok şey almak anlamına geldiğinden koşa koşa getirip vermiş.”

“Cimri komşusunun gözleri daha da parlamış. ‘Kazan hiç doğurur mu?’ bile demeden almış kazanı da tencereyi de. Teşekkür bile etmemiş bu güzel hediyeye.”

Yazar, yaptığı kişisel betimlemelerle hikâyenin başkahramanları olan Nasrettin Hoca ve cimri komşunun bireysel özelliklerini okura kurgu içerisinde sezdirir. Nasrettin Hoca'nın tonton, yaşlı, bilgili, görgülü, hazırcevap, cömert, yardımsever ve misafirperver olduğu bu satırlarla çocuk okura verilir. Aynı zamanda hikâyenin diğer başkişisi olan komşunun ise cimri, meraklı, açgözlü, tamahkâr ve anlayışsız olduğu yine satır aralarında çocuk okurla paylaşılır. Bunun yanında hikâyenin iki başkahramanı, metnin kurgusal yapısı içinde tamamen birbirine zıt özellikler gösteren karakterlerdir. Nasrettin Hoca; bilgili, kültürlü, cömert, yardımsever ve konuksever gibi iyi meziyetlere sahip bir karakter olarak okuyucunun karşısına çıkarken, komşu rolündeki diğer başkahraman ise; cimri, açgözlü, bilgisiz, anlayışsız ve tamahkâr gibi kötü niteliklere sahip bir karakter olarak okura sunulur. Böylelikle her iki karakter de karşıtlıklar üzerinden çocuk okurun beğenisine sunulmuş olur. Dolayısıyla çocuk okur, gerçek hayatta karşısına çıkabilecek karakterlerle edebî bir eserde tanışır.

Yazarın başkahramanları metnin kurgusal yapısı içinde fiziksel yönden geliştirmedeği açıkça söylenebilir. Yazar kahramanları daha çok karakter özellikleriyle okura sunarak tanıtır. Nasrettin Hoca hakkında hikâyenin başında söylenen tonton ve yaşlı sözcüklerinden başka Nasrettin Hoca'yı fiziksel yönden tanıtan başka bir söz veya cümleye yer verilmemiştir. Yazar bu eksikliğini hikâye kitabı içinde yer alan resimlerle telafi eder. Hikâye kitabı toplam 24 sayfadan meydana gelir ve her sayfada olayları akış sırasına göre anlatan resimler yer alır. Lakin yazarın insani ve diğer yönlerden geliştirdiği karakterleri, metin içinde fiziksel yönden geliştirmemesi ve bu yönünün eksik kalması hikâyenin bütünsel kurgusu içerisinde olumsuz bir durum olarak karşımıza çıkar. Çünkü çocuk okur, başkahramanla özdeşim kurduğu için kahramanın fiziksel yönünü de merak eder ve kahramanların her özelliğini dikkate alarak kahramanla özdeşim kurmaya çalışır. Hikâyede ise çocuk okurun özdeşim kuracağı ve öykünebileceği kahraman hiç kuşkusuz Nasrettin Hoca'dır. Çünkü hikâyenin başkişisi Nasrettin Hoca, çocuk okura öykünebileceği tonton, bilgili, cömert, hazırcevap, yardımsever ve misafirperver gibi üstün meziyetlere sahip olan bir karakter olarak sunulur. Bu bağlamda çocuk okur, doğal olarak kötü özelliklere sahip cimri komşuyu değil Nasrettin Hoca'yı model alacaktır.

Bunun yanında yazar, karakterleri geliştirirken sadece belirli bir yöntem kullanmaz. Yazar, karakterleri davranış ve eylemleriyle, konuşmalarıyla ve kendi yorumlarıyla olmak üzere üç farklı yoldan geliştirir ve okura sunar. Hikâyenin başkişileri olan Nasrettin Hoca ve komşunun metnin kurgusu içinde sergiledikleri davranış ve eylemleri açıkça ortadadır. Metnin kurgusal yapısı genel anlamda diyaloglar üzerine kuruludur. Metnin birçok yerinde Nasrettin Hoca ile komşunun diyalogları yer alır ve olaylar zinciri bu diyaloglar üzerinden devam eder. Yazar, Nasrettin Hoca ve komşu hakkında yer yer kendi yorum ve düşüncelerini de dile getirir. Dolayısıyla kahramanların çeşitli yönlerden geliştirilip, farklı yönleriyle okura sunulduğu rahatlıkla söylenebilir.

Ayrıca başkahramanlardan Nasrettin Hoca, öykünün genel kurgusu içinde durağan değil devingen yani hareketli ve değişebilen bir karakter yapısı ile karşımıza çıkar. Ancak komşu rolündeki diğer başkahraman, metnin başından sonuna kadar değişmeyen bir yapıya sahip durağan bir karakterdir. Metnin başından beri komşusunu pek sevmeyen, komşusunun isteklerine karşı her zaman bir bahane üretip isteklerini geri çeviren Nasrettin Hoca, komşusunun tavşanı getirip birlikte yemek yeme isteğini geri çevirmez. Ancak komşunun niyeti akşam kapının çalınmasıyla birlikte anlaşılır. Bunun üzerine Nasrettin

Hoca artık komşusuna iyi bir ders vermeyi düşünür ve harekete geçer. Komşudan kazanı ödünç isteyerek ve devamında yaşanan olaylarla bu dersi verir. Dolayısıyla Nasrettin Hoca, olay örgüsü içindeki bu davranış ve eylemleriyle hareketli ve değişebilen yani devingen bir karakter özelliği gösterir.

Nasrettin Hoca'nın aksine cimri komşu ise, metnin başından sonuna kadar değişmeyen yani durağan bir karakter yapısı ile karşımıza çıkar. Bu durum hikâyenin sonunda yazarın kullandığı şu ifadeden anlaşılır: "O günden sonra komşu cimriliğinin farkına varmış mı bilinmez. Ancak bilinen bir şey var ki Hoca'nın komşusuyla yaşadıkları anlatılmış yüzyıllar boyunca." Sonuç olarak komşunun cimriliğinin farkına varıp varmadığı tam olarak belli olmadığı için komşunun durağan bir karakter yapısına sahip olduğu açıkça ortadadır. Ayrıca hikâyedeki diğer yan karakterler yazarın kendileri hakkında pek bilgi vermediği için, bu kişilerin hangi karakter yapısı özelliklerine sahip oldukları tam olarak bilinmemektedir.

Sonuç olarak *Nasrettin Hoca ve Cimri Komşusu* adlı hikâyede yer alan kahramanlar, başarılı bir şekilde çocuk okura sunulur. Özellikle başkahraman olan Nasrettin Hoca'nın bilgili, hazırcı, cömert, yardımsever ve misafirperver gibi özellikleri, hikâyenin kurgusu içinde başarılı bir şekilde işlenir. Bu özellikleri ile başkahraman, çocuk okurun öykünebileceği ve özdeşim kurabileceği olumlu bir karakter olarak ortaya konulur. Bunun yanında cimri, açgözlü, tamahkâr, meraklı ve anlayışsız gibi olumsuz meziyetlere sahip olan komşu karakteri ise, çocuk okura olumsuz bir rol model olarak sunulur. Dolayısıyla komşu karakteri çocuk okurun öykünebileceği veya özdeşim kurabileceği bir karakter yapısına sahip değildir.

4. Dil ve Anlatım

Nasrettin Hoca ve Cimri Komşusu adlı hikâye, dil ve anlatım yönünden incelendiğinde anlatıda sade, yalın ve anlaşılır bir dil kullanıldığı açıkça görülür. Hikâyenin genelinde kurallı cümleler olduğu kadar devrik cümleler de vardır. Hatta devrik cümleler azımsanmayacak seviyededir. Ancak devrik cümlelerin kullanımı düz anlatım şeklinde değil şiir dili biçiminde verilir. Böylece yazar, anlatımı daha akıcı hale getirerek çocuk okurun metni hızlı bir şekilde anlamasını ve anlamlandırmasını sağlar. Hikâyede kullanılan kurallı cümlelere şu ifadeler örnek gösterilebilir:

"Bu yüzden ona bol bol misafir gelirmiş."

"Hoca'nın bir komşusu varmış."

"Komşu sofraya oturdu mu bütün yemeği tek başına yer bitirmiş."

"Senin hanım bu tavşanı çok güzel pişirir."

"Cimri komşusunun gözleri daha da parlamış."

Hikâyede kurallı cümlelerin yanında azımsanmayacak seviyede devrik cümleler de kullanılır:

"Hoca hem cömert hem de yardımsever bilinirmiş yaşadığı çağda."

"Bu sebeple hocanın evine giren çıkan herkesten ve her şeyden oluyormuş haberi."

"Gelenler afiyetle yemişler pişen yemeği."

"Teşekkür bile etmemiş bu güzel hediyeye."

"Geçmiş bir hafta aradan yine ses yok Hoca'dan."

Hikâyenin geneline kısa ve net cümleler hâkimdir. Ancak kısa cümlelerin yanında uzun cümlelere de yer verilir. Kısa cümleler anlatıma doğal bir özellik kazandırıp, metnin daha akıcı ve hızlı okunarak anlaşılmasını sağlar:

"Hikâyedeki adam bakalım hangisidir."

"Komşu bir gün kapıyı çalmış."

"Komşu şaşırmış. Hoca kızmış."

"Sofrayı donatmış. Az sonra kapı çalmış."

“Birer ikişer evi terk etmişler.”

Yazar, hikâyede kısa ve yalın cümlelerin yanında uzun cümleler kullanmayı da tercih eder. Kurulan uzun cümleler daha çok şiirsel bir dile sahip olduğu için çocuk okurun anlayabileceği seviyededir. Dolayısıyla uzun cümlelerin kullanılması anlatımı zorlaştırmaz ve olumsuz yönde etkilemez. Yazar hikâyede uzun anlatımlar yaparken bunu birleşik, sıralı ve bağlı yapıdaki cümlelerle sağlar:

“Bu güzel ev sahibine gelenler yer içer, yatar kalkar, bir türlü gitmek istemezmiş.”

“Hoca yeni bir eşya alınca daha kendisi kullanmadan komşu kapıyı çalıp ödünç istiyormuş.”

“Hoca da “İnsan vermek istemeyince elbette ipe un serilir.” demiş demesine ama komşuda bu cevabı anlayacak akıl nerede?”

“Hoca’ya bir şey vermek, karşılığında daha çok şey almak anlamına geldiğinden koşa koşa getirip vermiş.”

“Acaba bu defa ne doğuracak benim kazan?, diye düşünmüş, hemen getirip vermiş.”

Nasrettin Hoca ve Cimri Komşusu adlı hikâyede soru ve ünlem cümlelerine de yer verilir. Çocuk öykülerinde özellikle soru ve ünlem cümlelerine yer verilmesi, hikâyedeki olayları ve çatışmaları okuyucunun anlamasına yardımcı olur. Ayrıca soru ve ünlem cümlelerinin en önemli işlevi, çocuk okura başkahramanı tanıtmak, onun karakterini ve diğer özelliklerini okura soru ve duygu yoluyla sezdirmeğidir. Hikâyede kullanılan soru cümleleri özellikle hikâyenin başkışileri Nasrettin Hoca ile komşunun karakterini okura sezdirme amacıyla kullanılır. Metindeki soru tümceleri tamamen Nasrettin Hoca ile komşusunun karşılıklı diyaloglarından meydana gelir. Yani karşılıklı soru sorularak olay doğal mecrasında ilerler. Hikâyedeki başkahramanları çeşitli yönlerden geliştiren, kişilik özelliklerini ortaya koyan ve psikolojilerinin okur tarafından anlaşılmasında önemli rol oynayan soru cümleleri şu şekildedir:

“Ee, bana ne?”

“Galiba size geldi?”

“Senin şu eşeğini ödünç verir misin?”

“Tam o anda eşek ahırdan anırmaya başlamasın mı?”

“Kaç yaşında ihtiyarım bana mı inanıyorsun yoksa bir hayvana mı?”

“Çamaşır kurutacağım, ipini ödünç verir misin?”

“Komşuda bu cevabı anlayacak akıl nerede?”

“Tanrı misafiri deyince Hoca ne yapsın?”

“Hani çorba nerede?”

“Senin kazan büyük, ödünç verir misin?”

“Bu tencere de ne böyle?”

“O mu?”

“Kazan hiç doğurur mu?”

“Senin kazan yine lazım bizim hanuma. Alabilir miyim?”

“Acaba bu defa ne doğuracak benim kazan?”

“Acaba Hoca kazanı neden getirmiyormuş?”

“Hoca’m ne oldu bizim kazan?”

“Bu kazan insan değil ki ölsün. Ardından gözyaşı dökülsün?”

“Kazanın doğurduğuna inanıyorsun da öldüğüne niye inanmıyorsun be adam?”

Anlatıda anlatıma canlılık katmak, anlatımı daha akıcı hale getirmek ve özellikle kahramanın kişiliğini ve psikolojisini okura sezdirmek amacıyla ünlem cümlelerine de yer verilir. Hikâyedeki ünlem cümlelerine şu ifadeler örnek verilebilir:

"O zaman sana ne be adam!"

"Eli boş döner mi hiç!"

"Hayır, veremem!"

"Eşek evde yok!"

"Bana bak komşu!"

"Bu da ne böyle!"

"Sen ne diyorsun Hoca'm!"

Hikâyede başkişileri okura tanıtan ve hikâyedeki olay örgüsünün anlaşılmasını kolaylaştıran temel unsurlardan biri de metnin kurgusal yapısı içinde var olan diyaloglardır. Hikâyedeki diyalog metinleri soru cevap yöntemiyle kurgulanır ve devam eder. Diyalog metinleri hem karakterlerin anlaşılması ve çözümlenmesinde hem de hikâyedeki olay akışının anlaşılması ve özümsemesinde okura önemli ipuçları verir. Metindeki diyalog metinleri şu şekilde kurgulanır:

* *"Hoca'm az önce bir tepsi baklava geçti buradan.*

Ee, bana ne?

Galiba size geldi?

O zaman sana ne be adam!"

* *"Değirmene kadar gideceğim. Senin şu eşeğini ödünç verir misin?*

Hayır, veremem! Eşek evde yok.

Amma yaptın Hoca'm. Bak eşeğin ahırdaymış.

Bana bak komşu! Kaç yaşında ihtiyarım bana mı inanıyorsun yoksa bir hayvana mı?"

* *"Hoca'm aslında ipine de ihtiyacım var. Çamaşır kurutacağım, ipini ödünç verir misin?*

Hayır! İpe un serdim. Veremem.

Aman Hoca'm etme nasıl un serilir ipe?

İnsan vermek istemeyince elbette ipe un serilir."

* *"Senin hanım bu tavşanı çok güzel pişirir. Güzel bir yemek yapsa da hep beraber yesek.*

Peki. Akşama buyur gel, hep beraber yiyelim."

* *"Hoca'm bunlar Tanrı misafiri. Benim tavşanı aldığım köyün ahalisi. Geçiyorlarmış buradan nasiplensinler sofradan."*

* *"Hoca'm hani dün sana tavşan getirmiştin ya. Bunlar dün gelenlerin akrabaları. Çünkü tavşanın yemeğe gelmişler artanını.*

Bu da ne böyle! Hani çorba nerede?

Tavşanın suyunun suyu bu. Buyurun afiyetle yiyin."

* *"Bizim hanım çamaşır kaynatacak. Senin kazan büyük, ödünç verir misin?*

Sağ olasin. Al kazanını geriye.

Bu tencere de ne böyle?

O mu? Senin kazan bizim evde doğurdu. O da yavrusu"

* *"Senin kazan yine lazım bizim hanıma. Alabilir miyim?*

Hoca'm ne oldu bizim kazana?

Başın sağ olsun komşum. Senin kazan öldü. Allah rahmet eylesin. Geride kalanların ömrünü uzun etsin.

Sen ne diyorsun Hoca'm! Bu kazan insan değil ki ölsün. Ardından gözyaşı dökülsün?

Kazanın doğurduğuna inaniyorsun da öldüğüne niye inanmıyorsun be adam?"

Yazar, *Nasrettin Hoca ve Cimri Komşusu* adlı hikâyede deyimlerden faydalanarak Türkiye Türkçesinin anlatım gücünü, ifade zenginliğini ve inceliklerini ortaya koyar. Deyimlerin kullanılması, dil ve anlatımı zengin ve güçlü hale getirirken diğer yandan da hikâyede yer alan soyut kavramları somutlaştırarak çocuk okura sunar. Hikâyede yer alan deyimler; çocukların söz varlıklarının gelişmesine, kelime hazinelerinin zenginleşmesine, kendi ana dillerinin inceliklerini öğrenmesine ve hikâyede çocuğun ilgisinin canlı tutulmasına katkı sağlar. Çünkü deyimler, bir dilin söz varlığı zenginliğinin ve birikiminin en önemli numuneleridir. Hikâyede geçen deyimler anlam ve kullanıldıkları cümlelerle aşağıdaki gibidir:

Hazırcevap: Gerektiğinde çabuk, yerinde cevaplar bulup veren (kimse).

"Şu bizim Akşehirli tonton Nasrettin Hoca'yı yalnızca bilgili, hazırcevap sanma."

Alışkanlık haline getirmek: Bir şeyi sürekli yapar olmak.

"Kimi iyiliğe iyilikle karşılık verir, kimisi de iyilik görmeyi alışkanlık haline getirir."

Haberi olmak: Bilgisi olmak, bilmek.

"Bu sebeple hocanın evine giren çıkan herkesten ve her şeyden oluyormuş haberi."

Ödünç almak: Geri vermek üzere birinden mal, para, eşya vb. istemek.

"Hoca yeni bir eşya alınca daha kendisi kullanmadan komşu kapıyı çalıp ödünç istiyormuş."

Misafir ağırlamak: Konuğa gerekli ilgiyi göstermek, ikramda bulunmak.

"Hoca cömert birisiymiş, evinde misafir ağırlamaktan da eşyasını paylaşmaktan da çekinmemiş."

Emanet almak: Bir şeyi veya bir kimseyi birinden veya bir yerden bir süreliğine almak.

"Fakat komşunun emanet aldığı eşya ya bozulup geri gelirmiş ya da hiç gelmemiş."

Eli boş dönmek: Umduğunu alamadan geri dönmek.

"Komşu bir kere Hoca'nın kapısına gelmiş. Eli boş döner mi hiç!"

Ödünç vermek: Geri almak üzere birine mal, para, eşya vb. vermek.

"Değirmene kadar gideceğim. Senin şu eşeği ödünç verir misin?"

Mazeret uydurmak: İçinde bulunulan durumu açıklayacak bir sebebi ortaya koymak (mazeret bulmak).

"Eşek evde yok!, diye mazeret uydurmuş."

Aç bırakmak: Yiyecek vermeyerek karnını doyurmasına engel olmak.

"Çünkü önceki sefer komşu eşeğe o kadar yük yüklemiş ki zavallı hayvan neredeyse çatlayacakmış. Üstelik bir de aç bırakmış."

Surat asmak: Kaşlarını çatıp yüzüne küskün veya dargın bir anlam vermek, somurtmak.

"Amma yaptın Hoca'm. Bak eşeğin ahırdaymış, diyerek surat asmış."

Kolay pes etmemek: Hemen yenilgiyi kabul etmemek.

"Hoca'nın komşusu öyle kolay pes etmemiş."

İpe un sermek: Geçersiz birtakım nedenler öne sürerek istenilen işi yapmaktan kaçınmak.

"Aman Hoca'm etme, nasıl un serilir ipe? İnsan vermek istemeyince elbette ipe un serilir."

Sofra donatmak: Sofraya bol ve türlü yiyecekler koymak.

"Hoca'nın hanımı lezzetli bir yemek hazırlamış. Sofrayı donatmış."

Tanrı misafiri: Eve kendiliğinden gelen konuk.

"Hoca'm bunlar Tanrı misafiri. Tanrı misafiri deyince Hoca ne yapsın?"

Davet etmek: Çağırarak.

"Hoca, konukları içeri davet etmiş."

Farkına varamamak: Fark edememek, anlamamak.

"Komşusu aslında Hoca'nın ne yapmak istediğinin farkına varamamış."

Bir çare bulmak: Çözüm yolu sağlamak, sorunu çözmek, zorluğu atlatmak, çaresizliği yenmek.

"Yeter. Bu duruma bir çare bulmam gerekiyor."

Aklına parlak bir fikir gelmek: 1. Hatırlamak, anımsamak. 2. Bir şeyi yapmayı düşünmek, tasarlamak.

"Aklına parlak bir fikir gelmiş. Komşusunun kapısına varmış."

Gözleri ışıldamak: Gözlerinde sevinç ve istek belirlemek, sevinçli olduğu yüzünden belli olmak.

"Komşusunun gözleri ışıldamış."

Hop oturup hop kalkmak: Öfke, heyecan vb. duygular sebebiyle yerinde duramaz olmak, kalkıp kalıp oturmak.

"Cimri komşu hop oturup hop kalkıyormuş."

Başı sağ olmak: Baş sağlığı dilemek.

"Başın sağ olsun komşum. Senin kazan öldü. Allah rahmet eylesin."

Küplere binmek: Çok öfkelenmek, sinirlenmek.

"Komşu duyunca bunu, öfkeden küplere binmiş."

Gözyaşı dökmek: Ağlamak.

"Bu kazan insan değil ki ölsün. Ardından gözyaşı dökülsün."

Farkına varmak: Gözüne çarpmak, fark etmek, anlamak.

"O günden sonra komşu cimriliğinin farkına varmış mı bilinmez."

Dilden dile anlatılmak: Her yerde, pek çok kimse tarafından bahis konusu olmak.

"Ama bilinen bir şey var ki Hoca'nın komşusuyla yaşadıkları dilden dile anlatılmış yüzyıllar boyunca."

Hikâyede yer alan yineleme grupları (ikileme) anlatıma büyük bir güç ve canlılık kazandırır, dil ve anlatımın daha akıcı olmasını sağlar. Böylelikle bir yandan çocuk okurun hikâyeyi algılama sürecini canlı tutup, okuru metnin içerisine çekerken, diğer yandan ise sözcük dağarcığının gelişmesine büyük katkısı olur. Ayrıca yineleme grupları ile yapılan ses tekrarları metindeki okuma ritmini de pekiştirir:

"Bu yüzden ona **bol bol** misafir gelirmiş."

"Bu güzel ev sahibine gelenler **yer içer, yatar kalkar**, bir türlü gitmek istemezmiş."

"Komşu **kolay kolay** bir şey getirmemiş."

"Komşu yanında **üç beş** adamla içeri girmiş."

"Ertesi gün akşama doğru yine gelmiş kapıya, yanında **üç beş** insanla."

"**Birer ikişer** evi terk etmişler."

"Sonraki günlerde ya kendisi ya da oğlu kapıya gelerek **başka başka** şeyler isteyip durmuşlar."

"Hoca'ya bir şey vermek, karşılığında daha çok şey almak anlamına geldiğinden **koşa koşa** getirip vermiş."

"Adam ne olduğunu anlayamamış. **Boş boş** Hoca'ya bakmış."

Yazarlar kaleme aldıkları eserlerde anlatımı kuvvetlendirmek ve okuru öykünün içine çekerek canlı tutmak maksadıyla genellikle söz sanatlarına yer verirler. *Nasrettin Hoca ve Cimri Komşusu* adlı hikâyeye bakıldığında söz sanatlarının kullanılmadığı belirgin bir şekilde görülür. Yazar eserinde söz sanatlarına yer vermemiştir. Bu durum; metnin kurgusu, muhtevası, dış yapısı, dil ve anlatımı bakımından bir eksiklik olarak görülebilir. Çünkü bu tür edebî verimlerde söz sanatlarının kullanılması, anlatımı daha akıcı hale getirerek okurun dikkatini canlı tutar ve okuru olayların içine çeker. Yazarın söz sanatlarını kullanmaması bir tercih meselesi olabilir. Belki de yazarın kaleme aldığı hikâyeye metni ilkokul düzeyine uygun olduğu için anlaşılmayı zorlaştıracığından söz sanatlarının kullanımı tercih edilmemiştir.

5. İleti

Nasrettin Hoca ve Cimri Komşusu adlı çocuk hikâyesinde ileti olarak komşuluğun önemi, yardımseverlik, misafirperverlik ve cömertlik gibi temel değerler kurgusal yapı içinde çocuk okura sezdirilir. Bir çocuk edebiyatı verimi, okurlarına doğrudan bilgi, öğüt, tavsiye, uyarı vermemeli ve tamamen didaktik bir yapıda olmamalıdır. Eğer kaleme alınan edebî ürünler bu yapıda olursa özellikle çocuk okur üzerinde bir etkisi olmaz ve inandırıcılığı kalmaz. Bundan dolayı yazar, vermek istediği öğretici bilgileri, nasihatleri, tavsiyeleri, uyarıları ve en önemlisi de iletileri kurgusal yapı içinde çocuğu merkeze alarak sezdirme yöntemiyle vermelidir. Bir metindeki ileti, bir meyvedeki vitamine benzer. Nasıl ki vitamin meyvenin tamamında ise, bir metindeki ileti de metnin tamamında olmalıdır. Eğer böyle olursa metni okuyan çocuk, birinin yönlendirmesine ihtiyaç duymadan kendine düşen payı çıkarır. İncelenen hikâyede yazar, meyvedeki vitamin gibi iletiyi de metnin tamamına yayarak çocuk okura sezdirmiştir.

Hikâyedeki iletilerin başında komşuluğun önemi ve komşularımızla olan ilişkilerimiz gelir. Yazar, komşuluğun ne kadar önemli olduğunu, komşuluk ilişkilerinde nelere dikkat edilmesi ve komşularımıza nasıl davranılması gerektiğini metnin kurgusal yapısı içinde okura sezdirir. Eskiden beri Türk kültüründe komşuluk ve komşuluk ilişkileri önemli bir yere sahip olmuştur. Lakin komşuluk ilişkilerinde dikkat edilmesi gereken hususlar da vardır. Komşuluk ilişkilerinde dikkat edilmesi gereken bu hususlar, Nasrettin Hoca'nın anlayışsız, bencil ve sürekli Nasrettin Hoca'yı rahatsız ederek ondan bir şeyler isteyen komşu karakteriyle okura aktarılır. Komşuluk önemlidir ancak komşularımızla kurduğumuz iletişim ve ilişkilerimizde dikkat etmeliyiz, komşularımıza karşı her zaman anlayışlı davranmalıyız iletisi okura sezdirilir.

Metnin diğer bir iletisi yardımseverliktir. Yardımseverlik değeri, Nasrettin Hoca'nın şahsında anlatılır ve okura aktarılır. Nasrettin Hoca'nın yardımsever bir kişi olduğu ve her zaman çevresindekilere, komşularına yardım ettiği kurgusal yapı içinde okura sezdirilir. Nasrettin Hoca'nın anlayışsız ve açgözlü bir komşusu olmasına rağmen yine de ona yardım etmesi bu durumun en önemli göstergesidir. Hikâyede Nasrettin Hoca yardımsever bir kişiliğe sahiptir ve çevresindekilere yardım eder. Dolayısıyla Nasrettin Hoca bu özelliğiyle çocukların öykünebileceği bir karakter olarak karşımıza çıkar. Yazar, böyle bir karakterle yardımseverlik değerini özdeşleştirerek çocuk okur üzerinde derin bir etki bırakır. Böylelikle çocuk okur, metindeki başkişiyle özdeşim kurup yardımsever olmayı kendisine prensip edinecektir. Dolayısıyla yardımseverlik değeri, bu yolla çocuk okura öğretilir.

Metnin diğer bir iletisi ise misafirperverliktir. Bu değer de Nasrettin Hoca'nın şahsında okura aktarılır. Çünkü Nasrettin Hoca, hikâyede misafirperver diğer bir adıyla konuksever olma özelliğiyle de ön plana çıkar. Aslında yazar, çocukların öykünebileceği ve örnek alabileceği bütün iyi değerleri Nasrettin Hoca'nın şahsında bir araya getirir. Yazar misafirperverlik iletisini, Nasrettin Hoca'nın evine gelen misafirleri en iyi şekilde ağırlaması, misafirler için sofrayı donatıp onlara en güzel yemekleri ikram etmesiyle okura sezdirir. Böylelikle çocuk okur Türk kültüründe önemli bir yere sahip olan konukseverliğin ne kadar önemli olduğunu kurgusal yapı içinde anlar. Türk kültüründe ve özellikle Anadolu'da konukseverlik her zaman önemli bir yere sahip olmuştur. Eve gelen misafir en iyi şekilde ağırlanır, misafire en iyi yemekler ve içecekler ikram edilir, misafirin rahat edebilmesi için ne gerekiyorsa yapılır. Hatta Anadolu'da her evin ya da köyün muhakkak bir misafir odası vardır. Hal böyle olunca doğal olarak kültürümüzün bu özelliği edebiyata yansımış ve edebî verimlerde kendine yer bulmuştur. Yazar da Türk insanının bu güzel yönünü hikâyede işler ve temel bir ileti olarak okura sezdirir.

Hikâyenin son iletisi cömertliktir. Bu ileti de Nasrettin Hoca'nın şahsında okura sezdirilir. Nasrettin Hoca, kurgusal yapı içinde okura cömert, yardımsever, misafirperver ve bilgili bir karakter olarak takdim edilir. Kısacası Nasrettin Hoca hikâyede üstün ve iyi meziyetlere sahip olan, çocukların öykünebileceği ve model alabileceği bir karakter olarak karşımıza çıkar. Nasrettin Hoca'nın cömert olması, komşusuna yardım ederek ve evine gelen misafirleri en iyi şekilde ağırlayarak yolcu etmesiyle okura sezdirilir. Bunun dışında hikâyenin başlangıç kısmında Nasrettin Hoca okura tanıtılırken bilgili, hazırcevap, yardımsever ve cömert biri olarak takdim edilir. Cömert olmanın ve çevremizdeki insanlara yardım etmenin önemi, Nasrettin Hoca karakterinin şahsında yazar tarafından çocuk okura temel bir ileti olarak kavratılır.

Sonuç olarak *Nasrettin Hoca ve Cimri Komşusu* adlı hikâye; çocuk okurun komşuluğun önemi, yardımseverlik, misafirperverlik ve cömertlik gibi temel değerleri öğrenmesine ve hayata dair bir bakış açısı oluşturmasına imkânlar sağlayan iletiler taşır. Taşdığı bu iletileri, metnin kurgusal yapısı içinde okura sezdirir.

Sonuç

Çalışmada Çağdaş Türk Çocuk edebiyatının önemli temsilcilerinden ve şahsiyetlerinden biri olan Melike Günyüz'ün *Nasrettin Hoca ve Cimri Komşusu* adlı hikâyesi, metin merkezli yapısal yöntem kullanılarak çocuk edebiyatını yapılandıran konu, kahramanlar, ileti, dil ve anlatım gibi temel öğeler bağlamında ele alınmış ve incelenmiştir. Yapılan inceleme neticesinde *Nasrettin Hoca ve Cimri Komşusu* adlı hikâyenin; işlediği konu, olay örgüsü, olay örgüsü içinde yer alan kahramanlar, vermek istediği iletiler, kullanılan dil ve anlatım bakımından çocuğa göre bir metin olduğu tespit edilmiştir. *Nasrettin Hoca ve Cimri Komşusu* hikâyesi; konu, kahramanlar, ileti, dil ve anlatım başlıkları çerçevesinde çocuğa göre özellikler taşıyan edebî bir üründür.

Metinde işlenen konu, çocuğun hem gerçek hem de hayal dünyasına uygun ve çocuğun gerçek dünyayı tanımaya imkân sağlayan bir konudur. Yazar tarafından tercih edilen konu, çocukları eğlendirirken aynı zamanda düşündürmeye ve eğitmeye sevk eden bir konudur. Çocuk okur, kendisine sunulan eğlenceli ve merak unsurunun ön planda tutulduğu konu eşliğinde eğlenerek okumanın, öğrenmenin ve düşünmenin zevkini yaşamış olacaktır. Dolayısıyla hikâyede çocuk okuru eğlendiren, düşündüreren, sorgulatan, bilişsel ve duyuşsal yönden çok yönlü gelişimini destekleyen bir konu işlenmiştir. Hikâyede işlenen konu, yazar tarafından Nasrettin Hoca'ya ait birkaç fıkranın hikâye formatına dönüştürülüp birleştirilmesiyle meydana gelmiştir. Yani kısacası yazar, metinlerarasılık kuramını kullanarak anonim bir metin türü olan fıkrayı, modern bir metin türü olan hikâyeye uyarlamıştır. Bu bağlamda metinde işlenen konu, hem fıkra hem de hikâye türünün özelliklerini barındırmaktadır.

Anlatıdaki başkişilerden Nasrettin Hoca, çocukların öykünebileceği ve özdeşim kurabileceği karakter özelliklerine sahiptir. Hikâyede Nasrettin Hoca; yardımsever, misafirperver, cömert, bilgili ve hazırcevap gibi kişilik özellikleriyle çocuk okura sunulur. Ancak kişisel özellikleri bakımından açık karakter olarak geliştirilen Nasrettin Hoca, fiziksel yönden pek geliştirilmez. Bunun yanında hikâyenin diğer başkahramanı cimri komşu karakteri ise, çocuk okurun özdeşim kuramayacağı ve öykünemeyeceği karakter özelliklerine sahip biri olarak takdim edilir. Komşu karakteri; cimri, tamahkâr, açgözlü, meraklı ve anlayışsız özellikleriyle okura tanıtılır. Bu bağlamda metinde iki zıt karakter aynı anda okura takdim edilmiş olur. Nasrettin Hoca ve komşu karakterleri hikâyede açık karakter özellikleri gösterirken, metnin kurgusal yapısı içinde yer alan diğer karakterler ise geliştirilmedikleri için yan karakter özelliklerine sahiptirler.

Hikâyede verilmek istenen iletiler, çocuk okurun komşuluğun önemi, yardımseverlik, misafirperverlik ve cömertlik gibi temel değerleri öğrenmesine ve gerçek hayatta bu değerlere sahip olmasına imkânlar sağlayan iletilerden meydana gelir. Hikâye metninde komşuluğun önemi, yardımseverlik, misafirperverlik ve cömertlik olmak üzere dört temel ileti vardır. Bu iletilerin tamamı, Nasrettin Hoca karakteri üzerinde çocuk okura sunulur. Çünkü Nasrettin Hoca; eylem, davranış ve söylemleriyle hikâyede yardımsever, misafirperver, cömert ve komşuluk ilişkilerine önem veren kişilik özelliklerine sahiptir. Ayrıca yazar tarafından çocuk okura verilmek istenilen iletiler, okura doğrudan sunulmaz. Metnin bağlamı içerisinde metnin tamamına sindirilerek çocuk okura sezdirilir. Dolayısıyla Günyüz tarafından çocuklar için kaleme alınan hikâye metni, çocuk edebiyatının başarılı edebî bir ürünüdür.

Son olarak dil ve anlatım yönünden bakıldığında hikâye, Türkçenin inceliklerini ve zenginliklerini çocuk okura kavratır, çocukların sözcük dağarcığını zenginleştiren, çocukların dil ve ifade becerilerini geliştiren özellikler taşımaktadır. Özellikle metin içinde yer alan kurallı, devrik, kısa, uzun, soru ve ünlem cümleleri, hikâyedeki merak unsurunu ön planda tutan ve hikâyeyi daha akıcı hale getiren diyalog metinleri, Türkçenin inceliklerini ve zenginliklerini somut olarak ortaya koyan deyim ve tekrar grupları, hikâyeyi dil ve anlatım yönünden zenginleştirmekte ve türünün çocuğa göre olan başarılı edebî bir verimi haline getirmektedir. Kısacası dil ve anlatımı meydana getiren bu unsurlar bakımından hikâye metni, zengin bir içeriğe sahiptir. Bu bağlamda değerlendirildiğinde *Nasrettin Hoca ve Cimri Komşusu* adlı hikâye; çocuğa görelilik, çocuk duyarlılığı, çocuk gerçekliği ve çocuk bakışı ilkelerine uygun olarak kaleme alınan ve çocuğa göre özellikler taşıyan edebî bir üründür.

Kaynaklar

- AKGÜN, A. (2021). "Folkloru Edebiyatla Buluşturan Bir KadınRuhu: Azize Caferzâde'nin "Kızbike-Kız Kulesi" Hikâyesine Dâir". (Haz.: Lale Gasımlı, 60'lardan Günümüze Azerbaycan Hikâyesi), Ankara: Bengü Yayınları.
- BEDİN, C. (2018). "Roland Barthes'ın Metinlerarasılık Kuramı Üzerine Bazı Düşünceler". *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C. 11, S. 59, 73-77.
- BULUT, F. (2018). "Metinlerarasılık Kavramının Kuramsal Çerçevesi". *Edebî Eleştiri Dergisi*, C. 2, S. 1, 1-19.
- GÜNYÜZ, M. (2017). *Nasrettin Hoca ve Cimri Komşusunun Hikâyesi*. İstanbul: Erdem Çocuk.
- KOMİSYON. (2011). *Türkçe Sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- SEVER, S. (2019). *Çocuk ve Edebiyat*. İzmir: Tudem.